

VOCEA POPORULUI

№ 31 (1603)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 22 SEPTEMBRIE 2023

Schimb de experiență între sindicatele din Suedia și cele din Moldova >> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Membrii Federației „Sănătatea” au demonstrat spirit de echipă >> p.7

Actual

Comisia pentru consultări și negocieri colective își fortifică potențialul

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a organizat recent un seminar de instruire a membrilor Comisiei pentru consultări și negocieri colective din raionul Hâncești. >> p.2

Reprezentanții Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicatelor, în vizită la Chișinău

Conducerea CNSN a avut o întrevedere cu reprezentanții Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicatelor. În cadrul întâlnirii, părțile au discutat despre perspectivele de colaborare în mai multe domenii. >> p.3

Dialog

Ala VANGHELI:
„Era ceva de domeniul fantasticului să constituim o organizație sindicală în poliție, dar am reușit, prin eforturi comune” >> p.5

Pe 27 septembrie este Ziua mondială a turismului. În ultima sâmbătă a lunii septembrie este Ziua bunicuței; în ultima duminică – Ziua economistului.

Demisia șefilor direcțiilor raionale de învățământ se amână

„Noul Cod al educației, suspendat parțial, Curtea Constituțională urmând să pună punct divergențelor

Galina MUNTEANU

Curtea Constituțională a Republicii Moldova a pus recent pe pauză modificările adoptate la Codul educației, care prevedeau demiterea tuturor șefilor de direcție de învățământ din raioane și municipii, care nu au fost numiți conform Codului educației.

Până la numirea unui nou șef de direcție, conform regulamentului, interimatul pentru aceste funcții va fi asigurat de Ministerul Educației și Cercetării. Decizia Parlamentului

din 17 august a fost, așadar, suspendată, până la examinarea în fond a sesizării depuse de deputatul Gaik Vartanean și de primarul Chișinăului, Ion Ceban.

Anterior, însă, mai mulți șefi de direcții de învățământ din mai multe raioane au trimis un apel colectiv pe adresa președintei Maia Sandu, a premierului Dorin Recean, președintelui Parlamentului, Igor Grosu, a avocatului poporului, dar și a ministrului Justiției, prin care cer implicare în acest caz. Mai mult, ei au cerut suspendarea acestei prevederi, lucru care s-a și întâm-

plat ulterior prin decizia Curții Constituționale.

Reformă adoptată cu pași rapizi, dar care șchiopătează

„Suntem impuși să reacționăm, prin prezentul apel, pentru a menționa că reforma promovată de Ministerul Educației și Cercetării și adoptată, cu pași rapizi, prin Legea nr. 257 din 17.08.2023 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014

și abrogarea Legii nr. 1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate (în vigoare de la 01.09.2023), cu regret, nu se bucură de o apreciere favorabilă din partea celor vizați. Și nu doar din cauza rapidității și netransparenței, ci pe motivul încălcării prin aceasta a unui drept fundamental garantat de art. 43 din Constituția țării, și anume, dreptul la muncă și la libera alegere a muncii”, se menționează în apel. >> p.2

2023 ABONAREA CONTINUĂ

DRAGI CITITORI!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2023, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 25,80 lei; 3 luni - 77,40 lei; 12 luni - 283,80 lei.

Problema

Demisia șefilor direcțiilor raionale de învățământ se amână

(Continuare din p. 1)

În documentul expediat conducerii de vârf se mai arată că „această lege, care urmărește stabilirea unui nou mecanism de admitere în funcția de conducător al organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, nu doar că nu ține cont de principiul autonomiei locale, ci lezează dreptul cetățeanului de a ocupa o funcție publică de conducere în cadrul unei subdiviziuni structurale a autorității administrației publice locale de nivelul al doilea”.

Dreptul salariatului, lezat

Mai exact, explică semnatarii apelului, prin Legea nr. 257/2023 este instituită interdicția de a ocupa funcția de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului pe o durată mai mare de opt ani. O interdicție/limitare similară în alte funcții de acest nivel nu este cunoscută.

„Totodată, este lezat dreptul salariatului la un loc de muncă stabil, prin încetarea de drept a relațiilor de muncă, indiferent de faptul că acesta a fost angajat sau numit, în baza prevederilor legale în vigoare, pe o perioadă nedeterminată. O altă incompatibilitate a legii sus-menționate cu prevederile

constituționale ține de nerespectarea principiului neretroactivității legii, garantat de art. 22 din Constituția Republicii Moldova. Potrivit noimei constituționale specificate, „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos.

De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”, mai explică autorii apelului către autorități.

Semnatarii apelului mai atenționează asupra faptului că, potrivit art. II, alin. (7) din Legea nr. 257/2023, Ministerul Educației și Cercetării urmează să desemneze conducătorii interimari, care ar trebui să-i înlocuiască pe conducătorii disponibilizați, până la numirea prin concurs a noilor conducători ai organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, demonstrează, de fapt, adevăratul interes al factorului politic în an electoral.

„Suntem profund îngrijorați, deoarece anii de muncă și profesionalismul dedicat de subsemnații în funcția respectivă riscă să fie înlocuiți cu incompetența, cu loialitatea și slugărnicia față de partid”, conchid semnatarii apelului.

Federația Sindicală a Educației și Științei susține apelul șefilor direcțiilor de învățământ din raioane, semnatarii apelului.

Atelier de lucru

Campania „Organizația sindicală primară - energia mișcării sindicale”, la Telenești

Importanța fortificării organizațiilor sindicale primare, aspecte cu privire la protecția social-economică a salariaților, membri de sindicat, drepturile și obligațiile liderilor sindicali, au fost principalele subiecte abordate, pe 12 septembrie, la Telenești, în cadrul unui atelier de lucru - parte a campaniei „Organizația primară - energia mișcării sindicale”.

La atelierul organizat de Consiliul Raional Telenești al Federației Sindicale a Educației și Științei (FSES), au participat peste 70 de sindicaliști din raion, în frunte cu Virginia Drugus, președinta structurii sindicale raionale.

Reprezentanții Confederației Naționale a Sindicatelor din Mol-

dova (CNSM) - Lilia Frant, vicepreședinta CNSM, Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM, Eugeniu Covrig, șef al Departamentului juridic al CNSM, au comunicat despre obiectivele campaniei, aspecte cu privire la protecția social-economică a salariaților, baza legislativă a activității organizației sindicale primare.

Participanții la acest atelier au avut posibilitatea să adreseze diverse întrebări și să afle răspunsuri la ele de la reprezentanții CNSM. Astfel, au fost abordate probleme legate de inechitățile care încă mai există în domeniul salarizării angajaților din sfera bugetară, în special din educație, au fost elucidate aspecte legate de anularea taxei de înregistrare pentru

organizațiile sindicale, chestiuni legate de sistemul de asigurări medicale.

Totodată, sindicaliștii din raionul Telenești au primit „Ghidul liderului de sindicat”, elaborat de specialiștii Confederației, menit să contribuie la perfecționarea continuă și creșterea nivelului de profesionalism al liderilor sindicali.

Amintim că campania națională „Organizația primară - energia mișcării sindicale” se desfășoară în contextul proclamării de către CNSM a anului 2023 drept anul organizațiilor sindicale primare. Pe parcursul anului curent sunt organizate ateliere de lucru, seminare regionale, întruniri ale activiștilor sindicali.

sindicat.md

Seminar de instruire

Comisia pentru consultări și negocieri colective își fortifică potențialul

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a organizat, pe 13 septembrie, un seminar de instruire a membrilor Comisiei pentru consultări și negocieri colective din raionul Hâncești, în vederea consolidării capacităților comisiei respective la nivel raional.

La lucrările seminarului au participat Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al CNSM, Vladislav Caminschi, director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, Vasile Secu, vicepreședintele raionului Hâncești, Ana Cimpoieșu, reprezentanta CNSM în raion, Sergiu Morari, consilier principal al CNSM, Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM.

În cadrul discuțiilor, Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al CNSM, a vorbit despre importanța fortificării dialogului social la nivel de raion și avantajele Parteneriatelor Locale de Ocupare (LEP), lansate în ultimii ani în câteva raioane ale Republicii Moldova cu susținerea Organizației Internaționale a Muncii.

Participanții la seminar au discutat despre mecanismele de dezvoltare a parteneriatului social și negocierile colective la nivel teritorial, modificările recente ale legislației în domeniul protecției social-economice, problemele cu care se confruntă partenerii sociali la nivel de teritoriu.

O activitate similară a fost organizată la data de 14 septembrie curent, la Glodeni, cu participarea membrilor Comisiei pentru consultări și negocieri colective din acest raion. Precizăm că seminarul dat a fost organizat în cadrul proiectului „Susținerea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective la nivel teritorial în asumarea rolului lor în mecanismele de consultare colectivă și negocieri”, finanțat de Organizația Internațională a Muncii.

sindicat.md

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Colaborare internațională

Schimb de experiență între sindicatele din Suedia și cele din Moldova

Consolidarea capacităților sindicale din Republica Moldova a fost tema unui seminar care a avut loc recent, unde s-a vorbit despre experiența sindicatelor din Suedia în domeniul organizării muncii și apărării drepturilor colective și sociale. Au participat mai mulți lideri de sindicat din cadrul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), întrunirea fiind organizată de către Fundația pentru Democrație și Progres (FDP).

„Am vorbit despre sindicate. Mai bine zis, despre experiența sindicatelor din Suedia în domeniul organizării muncii și apărării drepturilor colective și sociale. Este prima experiență a Fundației pentru Democrație și Progres și a prietenilor noștri de la Olof Palme Center de a așeza la o masă nu activiștii de partid sau ai societății civile, ci a sindicaliștilor, care reprezintă diferite ramuri ale economiei naționale, deși cooperăm cu ei încă demult. Experiența și

eficiența sindicaliștilor suedezi este cunoscută nu numai în Europa. În acești ani, am avut o activitate exemplară. Nu există raion în Republica Moldova unde partenerii noștri să nu fi fost prezenți. În vreo șase raioane am avut proiecte de lungă durată și nu există raion din care să nu fi fost

delegați reprezentanți de-ai noștri în Suedia ca să ia cunoștință de activitatea scandinavilor. Sindicatele din Republica Moldova au experiență de implicare în viața socială, economică a țării, dar eu cred că experiența suedează este în afara concursului pe toate domeniile, cu influență serioasă în viața socială și economică a Suediei. Sunt convins că comunicarea de astăzi este un început de cale. Pentru toți participanții la procesul de organizare a muncii”, a spus, în debutul seminarului, Dumitru Diacov, președintele fundației.

Istoria mișcării sindicale din Suedia

Participanții la seminar au fost familiarizați cu istoria mișcării sindicale din Suedia, despre modalitățile de recrutare și motivare a acestora. De asemenea, Nicolas Landstedt, liderul sindical în domeniul construcțiilor din Örebro, Suedia, dar și Irma Goertz, membră a conducerii Olaf Palmer Center, le-au vorbit participanților la seminar despre prevederile unui con-

tract social și negocierile colective, despre dialogul social la nivel teritorial și conlucrarea cu autoritățile publice locale, despre soluționarea conflictelor colective de muncă și susținerea entităților economice.

La rândul său, președintele CNSM, Igor Zubcu, a salutat acest parteneriat și schimbul de bune practici, menționând că orice experiență din exterior este binevenită pentru colegii sindicaliști din țară, mai ales dacă este de succes.

”*Este foarte important ca atunci când se lansează un parteneriat, să nu spunem niciodată nu*

„Pentru noi, este foarte important ca atunci când se lansează un parteneriat, să nu spunem niciodată nu. Mai ales când este vorba de un parteneriat pentru consolidarea capacităților sindicale. Pentru noi, este important să preluăm din bunele practici ale colegilor din Suedia. Din octombrie 2022, suntem membri ai Confederației Europene a Sindicatelor (ETUC). Dialogul social, dialogul bipartit nu este o practică nouă pentru sindicate, dar dorim să ne aprofundăm cunoștințele și să preluăm acele bune practici din Suedia în domeniul dialogului social bipartit. Cred că arma de bază a sindicatelor este dialogul social, parteneriatul social, purtarea negocierilor colective în domeniul remunerației muncii. Dacă vorbim de consolidarea sindicală, este foarte important de menționat recrutarea și motivarea apartenenței la sindicate. Și întrucât unde e dialog social poate fi și conflict, este important să știm cum să-l gestionăm. Ne-ar interesa foarte mult și experiența Suediei în acest sens”, a menționat Igor Zubcu.

Galina MUNTEANU

Schimb de bune practici

Reprezentanții Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicatelor, în vizită la Chișinău

Conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSN) a avut, pe 15 septembrie, o întrevedere cu reprezentanții Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicatelor (DTDA). În cadrul întâlnirii, părțile au discutat despre perspectivele de colaborare în mai multe domenii.

Președintele CNSN, Igor Zubcu, și-a arătat deschiderea pentru inițierea unui proiect ambițios ce vizează consolidarea capacităților CNSM, schimbul de bune practici în contextul proceselor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, comunicare instituțională și securitate și sănătate în muncă.

Liderul sindical a subliniat că acest proiect va contribui la dezvoltarea mișcării sindicale din Republica Moldova și a dat

aprecieri înalte modelului scandinav al dialogului social.

La rândul lor, Lone Ilum Christiansen,

director DTDA, și Johan Bøgh, ofițer de program, au vorbit despre proiectele DTDA în domeniul protecției social-economice și și-au manifestat interesul de a coopera cu mișcarea sindicală din Republica Moldova și să-și împărtășească din experiența acumulată pentru a atinge obiective comune.

Precizăm că Agenția Daneză pentru Dezvoltarea Sindicatelor a fost înființată în 1987 sub numele de Consiliul LO-FTF, de către cele mai mari două confederații sindicale din Danemarca, LO (Confederația sindicatelor daneze) și FTF (Confederația salariaților și funcționarilor publici), care au fuzionat în 2018 sub denumirea de Confederația Daneză a Sindicatelor.

sindicat.md

Ședință

Sindicaliștii din cultură au abordat subiecte privind situația din ramură

La 20 septembrie curent, Comitetul Executiv al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură (FSLC) s-a întrunit într-o ședință ordinată, pentru a examina chestiuni ce vizează starea de lucruri în cadrul unor instituții din ramură unde există organizații sindicale, membre ale FSLC.

La deschiderea ședinței a participat, cu un mesaj de salut, Igor Zubcu, președintele CNSM, care i-a informat pe sindicaliștii din ramura culturii despre acțiunile Confederației din ultima perioadă. Totodată, liderul sindical a înmănat Insigna de onoare a CNSM Emiliei Tincu, președinta Consiliului ramural Ștefan Vodă al FSLC pentru activitatea desfășurată de-a lungul anilor.

Ordinea de zi a ședinței a inclus subiecte privind activitatea administrației și a organelor sindicale din cadrul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, Muzeului de Istorie a Moldovei, Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial în vederea respectării legislației muncii și prevederilor Convenției Colective la nivel de ramură; bilanțul organizării odihnei de vară și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival 2023; delegarea echipei sportive a FSLC la Spartachiada a VI-a a CNSM.

Membrii organului sindical au fost informați despre situația privind activitatea administrației și a organelor sindicale din instituțiile de cultură menționate mai sus de către Tatiana Cazacu, șefa Secției protecție juridică și social-economică a Consiliului Republican al FSLC.

Potrivit Tatiane Cazacu, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că administrațiile instituțiilor respective depun eforturi pentru respectarea prevederilor legislației muncii și ale Convenției Colective (nivel de ramură), în special, ce țin de plata salariilor, acordarea concediilor anuale și suplimentare de odihnă. S-a menționat

despre realizarea dialogului social în instituțiile vizate, fiind negociate și încheiate contracte colective de muncă la nivel de unitate, semnate de conducătorii instituțiilor și de cei ai organizațiilor sindicale din cadrul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală și din cadrul Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial.

Cu toate acestea, administrația instituțiilor verificate nu au reușit să asigure în deplină măsură respectarea cadrului legal în domeniul muncii și prevederilor Convenției colective la nivel de ramură. Pornind de la cele expuse, prin hotărârea adoptată la su-

biectul pus în discuție, Comitetul Executiv al FSLC recomandă administrației și organelor sindicale din cadrul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, al Muzeului de Istorie a Moldovei și al Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial să întreprindă măsurile de rigoare în vederea eliminării lacunelor depistate și a abaterilor de la normele legale.

De asemenea, participanții la ședință au luat act de informația despre bilanțul organizării de către organele sindicale din cadrul FSLC a odihnei de vară a copiilor și adolescenților în sezonul estival 2023, prezentată de către Tatiana Țulea, șefa Secției finanțe, contabilitate și asigurări sociale a FSLC.

În opinia acestora, odihna de vară a copiilor și adolescenților salariaților din ramura culturii, în perioada estivală 2023, a fost organizată în conformitate cu hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 212 din 12.04.2023 „Cu privire la organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților în sezonul estival 2023” și cu hotărârea Comitetului Confederal al CNSM „Cu privire la repartizarea mijloacelor bugetului de stat pentru organizarea odihnei copiilor și adolescenților în sezonul estival 2023”.

Comitetul Executiv al FSLC a examinat și alte subiecte de organizare și activitate curentă, în conformitate cu prevederile statutare.

Modificare

Noi măsuri pentru creșterea ratei de ocupare a forței de muncă, aprobate de Guvern

Distribuția ajutoarelor sociale acordate cetățenilor va fi mai eficientă și corectă, iar numărul persoanelor angajate în câmpul muncii va crește. În acest sens, Guvernul a aprobat modificări la Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea impo-

”Reformarea sistemului de asistență socială reprezintă cea de-a 17-a acțiune guvernamentală

triva șomajului. Reformarea sistemului de asistență socială reprezintă cea de-a 17-a acțiune guvernamentală, inclusă în Planul Național „Construim Moldova Europeană”. Prioritatea a fost stabilită în urma analizei situației în domeniu, care a relevat un număr mare de persoane apte de muncă, nemotivate să se angajeze, fiind dependente de plățile de ajutor social. În prezent, obținerea statutului de șomer este

o precondiție pentru a putea beneficia de ajutorul social, dar și de polița medicală gratuită oferită de către Guvern, fapt ce favorizează creșterea numărului de persoane neangajate în câmpul muncii.

Proiectul aprobat extinde termenul de înregistrare repetată cu statut de șomer de la trei la șase luni, pentru persoanele care și-au pierdut acest statut din motive neîntemeiate. De asemenea, este propusă asigurarea cu poliță medicală a șomerilor doar pe perioada plății indemnizației de șomaj.

Documentul mai prevede intro-

ducerea unor noi servicii prestate de subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, servicii care vor ajuta persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă să identifice cele mai potrivite măsuri de ocupare.

Conform statisticilor, în primele șase luni ale anului curent, în Republica Moldova au fost înregistrate 14 mii de persoane cu statut de șomer. În același timp, au fost declarate vacante 19000 de locuri de muncă, iar 4500 de șomeri au fost angajați.

Natalia HADĂRCĂ

Garanții

Consumatorii, protejați de mărfuri de calitate dubioasă

Termenul în care consumatorii pot semnala probleme cu produsele lor a fost extins de la șase luni la un an. Aceasta se aplică atunci când produsul nu corespunde așteptărilor, dar nu este strict legat de starea de conformitate. Prevederile se conțin într-un proiect de modificare a Legii privind protecția consumatorilor.

Proiectul vine să instituie un mecanism de soluționare alternativă a litigiilor în domeniul protecției consumatorilor. Astfel, pentru apărarea drepturilor și intereselor sale, consumatorul are opțiunea de a se adresa organelor de control în domeniul protecției consumatorilor sau poate apela la un organ de soluționare alternativă a litigiilor.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării precizează că prin acest mecanism se vor asigura unele proceduri extrajudiciare de calitate, cu o durată de timp mult mai mică și oferite cu titlu gratuit sau la un preț mai mic decât cele judiciare.

Garanția comercială va fi definită drept „orice angajament din partea vânzătorului sau a unui producător față de consumator de a rambursa prețul plătit sau de a înlocui, a repara sau a întreține bunurile în orice mod, în cazul în care acestea nu corespund specificațiilor sau oricărei alte cerințe care nu este legată de conformitate.

Autoritățile își mai propun să combată practicile incorecte care dăunează consumatorilor, cum ar fi recenziile false sau promovările frauduloase pe platformele de social media.

Cor. VP

Dialog

Ala VANGHELI: „Era ceva de domeniul fantasticului să constituim o organizație sindicală în poliție, dar am reușit, prin eforturi comune”

Interviu cu Ala Vangheli, președinta Organizației sindicale primare din cadrul Inspectoratului de Poliție Căușeni, reprezentanta Sindicatului „Demnitate”. Acesta a fost realizat în cadrul campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, parte a unei serii de interviuri cu genericul „Istории de succes ale femeilor lideri de sindicat din mediul rural”.

– Doamnă Vangheli, cum ați început activitatea în cadrul sindicatelor?

– Activez în cadrul poliției din anul 1999. Sunt șefa secției resurse umane în cadrul Inspectoratului de Poliție (IP) Căușeni. În funcția respectivă lucrez din 2006. Mama mea a fost lider sindical mai bine de 30 de ani, în sfera deservicii sociale. Ea a fost cea care mi-a insuflat ideea că este important de a pune accent pe soluționarea problemelor sociale, pe grija față de colegi. Din 2014, ne doream să fie formată o organizația sindicală primară la Inspectoratul de Poliție Căușeni. M-a ajutat să constituim organizația sindicală primară în cadrul inspectoratului colega mea Ana Pogor, care activa în calitate de ofițer pentru formare profesională. Anterior, ea a activat în domeniul asistenței sociale, unde se desfășura o activitate sindicală bine organizată. Cu ajutorul Anei Pogor, în septembrie 2019, am reușit să convingem colegii și să creăm organizația sindicală primară cu un număr de 31 de angajați. Ne-a ajutat mult în acest proces regretatul Vitalie Arnăuț, comisarul de atunci al Inspectoratului de Poliție Căușeni. El a fost de fapt primul care a depus cerere de aderare la sindicat. Să constituim o organizație sindicală în poliție era ceva de domeniul fantasticului, dar, prin eforturi comune, am reușit să o creăm. Din 2019 până în prezent, din cei 125 de angajați de la IP Căușeni, astăzi 78 dintre ei sunt membri de sindicat. Activitatea de lider sindical nu este ușoară. Am un volum mare de lucru în virtutea funcției pe care o dețin, de șefă a secției resurse umane, dar mi-am dorit mult să creăm această

organizație, pentru a ajuta colegii, pentru a le apăra interesele și a le proteja drepturile.

– Care sunt principalele realizări din ultima perioadă, apreciate de colectivul de muncă?

– Este îmbucurător faptul că în luna august anul curent a fost încheiat Contractul colectiv de muncă de către Sindicatul „Demnitate” și Inspectoratul General al Poliției (IGP). Pentru noi, membrii de sindicat, a fost un eveniment foarte plăcut. Documentul conține un șir de prevederi avantajoase pentru membrii de sindicat. În Contractul colectiv de muncă sunt incluse prevederi legate de timpul liber și concediul plătit, acordarea concediilor suplimentare plătite pentru tinerii specialiști. Conform contractului, se acordă concedii pentru nașterea copilului, încheierea căsătoriei, alte tipuri de concedii în funcție de activitățile desfășurate. Suntem într-un parteneriat strâns cu conducerea

IP Căușeni pentru a asigura îndeplinirea prevederilor incluse în contract. Când am creat organizația sindicală primară, am simțit un sprijin și din partea conducerii Ministerului Afacerilor Interne (MAI). Avem nevoie de un sindicat care să ne apere interesele noastre, ale polițiștilor. Șeful IP Căușeni cere permanent părerea mea, în calitate de președintă a organizației sindicale primare. De exemplu, când se inițiază o anchetă internă de serviciu, se solicită opinia organizației sindicale.

– Ce calități trebuie să aibă un lider sindical pentru a avea succes?

– Trebuie să ai mai multe calități și abilități. Prima calitate este omenia. Trebuie să fii bine pregătit din punct de vedere profesional. Să respecti principiul egalității și al legalității. Sunt calități de bază. Vreau să menționez că avem o colaborare foarte bună cu Sindicatul „Demnitate” și cu Federația „Sindlex”. Apelez permanent la Angela Otean, președinta Sindicatului „Demnitate”. Îmi oferă toată informația necesară și ne ajută în toate. Mă refer aici la acordarea biletelor de întremare la sanatorii, foi de odihnă pentru copii în tabere, asistență juridică, organizarea unor evenimente pentru colectivul de muncă etc.

– Care sunt principalele probleme cu care vă confrunțați și cum vedeți soluționarea acestora?

– Nivelul de salarizare mai lasă de dorit. Noi cunoaștem că se lucrează mult în această direcție. Președinta Sindicatului „Demnitate”, Angela Otean, în dialog

pând cu septembrie 2022, au început să fie achitate orele de noapte. În calitate de șefă a secției resurse umane, cunosc, evident, foarte bine cum stau lucrurile în ceea ce privește resursele umane. Subofițerii angajăm mai ușor, dar, cu părere de rău, tinerii specialiști cu studii superioare nu prea doresc să vină să se angajeze. Ne este greu să atragem tineri specialiști. Un polițist activează în afara orelor de serviciu, la chemare, la orice oră, pentru a-și face datoria. Se depune un efort enorm din partea conducerii MAI, a IGP, de a îmbunătăți situația în ceea ce privește salarizarea angajaților din poliție.

– Cum sunt respectate drepturile femeilor în teritoriu? Ce ne puteți spune la acest capitol?

– Nu putem vorbi despre discriminări în cadrul colectivului de muncă de la IP Căușeni. Nu avem discriminare în domeniul salarizării. Același nivel de salarizare îl au atât femeile, cât și bărbații. Nu putem vorbi nici de alte tipuri de discriminare în cadrul instituției. La Inspectoratul de Poliție Căușeni activează doamne care au un orar de muncă flexibil, care au copii de până la trei ani. O problemă cu care se confruntă femeile de la sate este că sunt prea puține locuri pentru copii la grădinițe și ar fi bine să fie extinse numărul de locuri.

– La final, care ar fi mesajul dvs. pentru femeile sindicaliste?

– Toate doamnele din cadrul Sindicatului „Demnitatea” sunt puternice, deștepte și ambițioase. Dacă și-au pus un scop, îl ating. Este o onoare să fiu membră a Sindicatului „Demnitate”. Conducătorilor noștri le doresc multă sănătate și succese. Femeilor le sugerez să persevereze, deoarece prin studii, prin dăruire de sine, poți deveni un lider sindical de succes.

– Vă mulțumim pentru interviu și vă urăm succes!

Interviu realizat de Ion SCLIFOS

Mai multe informații despre campania „Organizația primară – energia mișcării sindicale” puteți accesa pe pagina web a CNSM www.sindicat.md și pe site-ul www.vocea.md

Economistul

Spor cu caracter specific: cine beneficiază de acesta

Ce înseamnă spor cu caracter specific? Care sunt condițiile de acordare și mărimea acestui spor?

Anatolie Postu, Glodeni

Ana MOLDOVANU, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru este constituit din:

- partea fixă, compusă din:
  - salariul de bază;
  - sporul lunar în valoare fixă;
  - sporul lunar pentru gradul profesional;
  - sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic;
  - sporul lunar pentru deținerea titlului onorific;
- partea variabilă, care cuprinde:
  - sporul pentru performanță;
  - sporuri cu caracter specific.

Sporurile cu caracter specific se acordă personalului pentru compensarea efortului depus sau a riscului asumat în condițiile specifice de activitate prevăzute de **Regulamentul cu privire la tipurile și modul de stabilire a sporurilor cu caracter specific**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018, pentru timpul lucrat în aceste condiții.

Suma anuală a sporurilor cu caracter specific incluse în partea variabilă a salariului lunar nu va depăși:

- 1) pentru personalul din domeniile învățământului, cercetării, culturii, tineretului, sportului, asistenței sociale – 10% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific;
- 2) pentru personalul din domeniul apărării naționale, securității statului și ordinii publice – 20% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific (pentru personalul din domeniul apărării naționale, securității statului și ordinii publice implicat în activități speciale de combatere a terorismului – 120% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific);
- 3) pentru personalul medical, inclusiv care deține funcții publice cu statut special, din autoritățile/instituțiile/structurile medicale, din Centrul de Medicină Legală și din instituțiile de asistență socială – 60% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific;
- 4) pentru personalul din autoritatea responsabilă de exercitarea controlului parlamentar, de stabilirea, coordonarea și monitorizarea implementării politicilor și priorităților Președintelui Republicii Moldova – 40% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific;
- 5) pentru personalul din autoritatea responsabilă de controlul constituționalității – 60% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific;
- 6) pentru personalul din autoritatea responsabilă de activitatea de monitorizare informațională, comunicare strategică și combatere a dezinformării – 40% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.

7) pentru Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat – 110% față de suma anuală a salariului de bază prevăzută în schemele de încadrare ale autorităților și se acordă angajaților în funcție de eficiența în activitate și riscul asumat.

8) pentru autoritatea administrativă din domeniul aviației civile – 100% față de suma anuală a salariului de bază prevăzută în schema de încadrare a autorității, pentru caracterul specific al activităților de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile.

Conform Regulamentului cu privire la tipurile și modul de stabilire a sporurilor cu caracter specific:

Pentru personalul din domeniul învățământului și cercetării, sporuri cu caracter specific se acordă pentru:

1) îndeplinirea măsurilor de asanare, familiarizarea copiilor cu munca, însușirea de către copii a deprinderilor sanitar-igienice în educația timpurie;

2) personalul din instituțiile de învățământ care lucrează cu copii cu cerințe educaționale speciale, din instituțiile speciale pentru copii infectați de tuberculoză, de forme mici și atenuate de tuberculoză, din clasele de instruire generală și învățământ profesional tehnic din instituțiile penitenciare afiliate instituțiilor de învățământ, din sfera serviciilor de plasament pentru copii rămași fără ocrotire părintească (fie și temporar), din școlile-internat de cultură generală, din instituțiile speciale – pentru copii și elevi cu deficiențe senzoriale (auditive și vizuale) și școli auxiliare pentru copii și elevi cu dificultăți severe de învățare (dificultăți multiple și asociate);

3) cadrele didactice care asigură dirigenta claselor, controlul lucrărilor scrise, administrarea cabinetelor;

4) personalul din instituțiile care au gospodărie didactică și gospodărie auxiliară pentru munca de producție și administrarea loturilor experimentale;

5) eficiența managerială a cadrelor de conducere care dețin grade manageriale, în mărime de 300 de lei – pentru gradul managerial doi, 600 de lei – pentru gradul managerial unu și 1000 lei – pentru gradul managerial superior, proporțional timpului efectiv lucrat.

Pentru personalul din domeniul culturii, tineretului și sportului, sporuri cu caracter specific se acordă pentru:

1) activitatea în cadrul bibliotecilor din instituții pentru copii cu necesități de instruire speciale, cu regim special de supraveghere, din centre de plasament și școli-internat pentru copii rămași fără ocrotire părintească (fie și temporar);

2) desfășurarea procesului de instruire și antrenament în cadrul pregătirii unor sportivi de performanță în licee cu profil sportiv, școli sportive, școli sportive specializate, cluburi sportive, centre de pregătire a loturilor naționale;

3) activitatea legată nemijlocit de instruirea și deservirea persoanelor cu dizabilități și a persoanelor cu deficiențe în dezvoltarea fizică și intelectuală.

Pentru personalul medical, inclusiv care deține funcții publice cu statut special/militar cu atribuții medicale, sporuri cu caracter specific se acordă pentru:

1) activitatea în condiții de risc major pentru sănătate, ce țin de combaterea maladiilor contagioase și extrem de periculoase și nemijlocit de profilaxia și combaterea maladiilor HIV/SIDA, indiferent de postul pe care îl ocupă;

2) activitatea în instituții medico-sanitare (secții specializate) în cadrul cărora activează clinici sau catedre universitare;

3) activitatea în cadrul autorităților/instituțiilor/structurilor medicale și în instituțiile de asistență socială, în condiții de stres neuropsihosenzorial și suprasolicitare fizică.

(Va urma)

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze.

La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Concedierea în cazul insolvenței sau reorganizării întreprinderii

Din cauza insolvenței sau a reorganizării întreprinderii, deseori, unii angajatori, aplică abuziv și neîntemeiat concedierea salariaților fără a acorda garanțiile juridice cuvenite acestora. Care sunt garanțiile juridice ale salariaților concediați în legătură cu insolvențabilitatea sau reorganizarea întreprinderii și dacă, în asemenea cazuri, poate fi aplicată concedierea pe motivul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă?

Alexandru Șupac, Chișinău

(Continuare din nr. 30)

Salariații concediați pe motivul lichidării unității sau reducerii numărului ori a stateilor de personal la unitate beneficiază de mai multe garanții, inclusiv de o indemnizație de eliberare din serviciu în condițiile art. 186 din Codul muncii.

Concedierea pe motivul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă în perioada de insolvențabilitate sau reorganizare a unității. După cum sa menționat deja, insolvențabilitatea și reorganizarea unității nu constituie, în sine, temeiuri de încetare a contractului individual de muncă nici pe motivul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă.

În conformitate cu art. 86 alin. (1), lit. y prim) din Codul muncii, desfacerea contractului individual de muncă pe motivul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă constituie temei de sine stătător pentru concediere.

Deși această normă constituie un drept opțional de sine stătător al angajatorului, aplicarea acesteia (art. 86 alin. (1), lit. y prim) din Codul muncii), urmărește un scop legitim, în special, ocuparea forței de muncă (fapt statuat de Curtea Constituțională în Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 74g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii).

În asemenea situații, adică în cazul în care legislația oferă angajatorului un drept opțional în reglementarea raporturilor de muncă, un rol aparte revine respectării principiului legalității, potrivit căruia autoritățile, instituțiile publice și cetățenii sunt obligați să respecte legea.

Practica aplicării concedierii pe motivul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă deseori demonstrează faptul că motivul real al concedierii în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii nu este ocuparea forței de muncă sau cel precum că în locul unui pensionar va fi angajat un tânăr profesionist sau un specialist cu competențe necesare în funcție de condițiile specifice locului de muncă. Motivul real al unor asemenea concedieri este debarasarea de salariați incomozi și eschivarea sau ocolirea îndeplinirii plăților garantate salariaților în cazul concedierii acestora, din inițiativa angajatorului din alte motive, cum ar fi reducerea locului de muncă sau a funcției deținute etc.

Considerăm inadmisibile cazurile în care, în perioada de insolvențabilitate a întreprinderii, din motive de economisire a resurselor financiare, debitorul aplică concedierea pentru deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă (art.86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii), pentru ca, ulterior, să devină posibilă reducerea locului de muncă (vacant), fără a suporta cheltuieli suplimentare.

Aplicarea concedierii pentru deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă (art. 86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii), pe motivul necesității de a economisi resurse financiare, o considerăm abuzivă, care afectează considerabil garanțiile de muncă ale salariaților și nu corespunde cu scopul legitim al acestei norme, în special, preocupare de a asigura ocuparea forței de muncă.

În contextul celor remarcate mai sus, suntem de părere că acest temei de concediere (art.86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii) expune într-un mod simplificat modalitatea concedierii salariaților din cauza deținerii statutului de pensionar pentru limită de vârstă. Modalitatea de concediere, în acest sens, ar trebui să manifeste mai multă prudență.

De exemplu, concedierea în temeiul art.86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii, potrivit Curții Constituționale (Decizia nr. 61/2018), urmează să fie în funcție de cerințele profesionale și condițiile speciale impuse de anumite tipuri de locuri de muncă, precum și în legătură cu atingerea vârstei generale de pensionare. Reglementările juridice privind aplicarea normei date urmează să prevină concedierea abuzivă a salariaților care dețin statut de pensionar pentru limită de vârstă etc.

Cu toate acestea, considerăm că, în cadrul raporturilor juridice de muncă, urmează a fi stabilit și principiul bunei-credințe, cu scopul de a preveni abuzuri de drept din partea părților acestora.

Principiul bunei-credințe este un principiu general de drept, care presupune atât întocmirea legii cu corectitudine, cât și realizarea prescripțiilor ei, ținând cont nu numai de propriile interese, dar și de interesele celeilalte părți.

Esența acestui principiu este determinată de faptul că atât angajatorul, cât și salariatul, trebuie să-și exercite drepturile și să profite de garanțiile legale, fără a prejudicia drepturile și interesele legitime ale altuia.

Prin prisma principiului de bună-credință, care este un principiu general de drept, trebuie să fie asigurată aplicarea și respectarea inclusiv a reglementărilor legale în materia raporturilor de muncă ce oferă angajatorului drepturi opționale. Or, aceste drepturi (opționale) ale angajatorului ar trebui să nu contravină principiului de bună-credință.

Mens sana in corpore sano

Membrii Federației „Sănătatea” au demonstrat coeziune și spirit de echipă

În week-end-ul trecut, a avut loc Spartachiada lucrătorilor medicali și a farmaciștilor, care se desfășoară în mod tradițional în luna septembrie. Aceasta a fost organizată de Federația Sindicală „Sănătatea” la Campingul din Vadul lui Vodă.

În discursul inaugural, Aurel Popovici, președintele Federației „Sănătatea”, a relevat: „Această zi are o semnificație importantă: suntem aici pentru a desfășura cea de-a 35-a Spartachiadă! Mă bucură faptul că pe parcursul anilor numărul participanților la competiții a fost constant sau chiar a evoluat. Mă uit la dvs. și văd chipuri luminoase, de la tineri angajați recent până la oameni cu experiență în domeniu, la vârsta de pensionare, care continuă să facă sport. Sunteți bravo! Vă apreciez foarte mult! Mă bucur că dvs., făcând sport, promovați un mod de viață sănătos. Aduceți un exemplu frumos pentru toți colegii din instituțiile medicale și pentru toată populația. Indiferent cine va ajunge pe podium în urma competițiilor, sunt sigur că va câștiga prietenia. Vă doresc să evitați accidentările, căci sportul e o activitate ce implică și riscuri. Vă urez succes tuturor!”

Emil Ceban, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, a afirmat, în cuvântul său de salut: „Stimați colegi, în primul rând, mulțumesc Federației Sindicale „Sănătatea” că am fost invitat aici. Sunt mândru de ceea ce văd, mândru că avem colegi frumoși, tineri și vârstnici care promovează sportul. Mă bucur că îi văd aici și pe directorii instituțiilor medicale. Voi sunteți copiii Alma mater. Vă doresc tuturor succese, la mai mult și la mai mare!”

Igor Zubcu, președintele CNSM, care a participat mulți ani la rând la spartachiadele sindicalistilor din sănătate, a relevat în discursul său: „Stimați campioni! De ce campioni? Voi toți sunteți campioni, fiindcă ați învins pandemia. Dacă nu ați fi învins pandemia, nu am fi avut ocazia să ne întâlnim azi aici! Totodată, vreau să spun că domeniul sănătății, sportul, sindicalismul sunt mesageri ai păcii sociale. Sunt mesageri ai modului de viață sănătos, ai culturii fizice și sportului în colectivele noastre. Vreau să apreciez atât conducerea Federației „Sănătatea”, cât și conducerea Ministerului Sănătății, precum și cea a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, care au un dialog social constructiv în ramura sănătății. Cândva, pe timpul pandemiei, eu spuneam că aplauzele nu

sunt suficiente, avem nevoie și de majorări de salarii. Cred că lucrul acesta se va întâmpla de la 1 octombrie, fiindcă meritați. Totodată, vreau să vă apreciez, pe dvs., împreună cu conducătorii dvs., care sunt aici, alături de noi, pentru faptul că ramura sănătății este una consolidată, pentru că lucrătorii medicali promovează astfel de valori precum familia, fortificarea mișcării sindicale. Vă doresc să rămâneți campioni în continuare și, totodată, vă urez succese la competițiile din aceste zile și să ne întâlnim cu campionii peste câteva zile, tot aici, la Campingul din Vadul lui Vodă, la Spartachiada CNSM. Succese tuturor și aprecieri pentru munca pe care o prestați!”

Aurel Popovici i-a prezentat și pe colegii din România, „frații și surorile noastre” de la Federația Sanitas. Răzvan Gae, vicepreședinte al Federației Sanitas, a rostit un cuvânt de salut și le-a urat succes colegilor din Republica Moldova, subliniind colaborarea dintre specialiștii de pe ambele părți ale Prutului pentru îmbunătățirea sistemului sanitar.

Nadejda Bătrâncă (echipa joc de dame de la Centrul de Sănătate Basarabeasca), Marina Galatnova (membră a echipei de volei de la Institutul de Fiziopneumologie „Chiril Draganiuc”), Mihai Fărămă (președintele Comitetului sindical de la Spitalul raional Hâncești, participant la probele tenis de masă, șah, dame, darts), au vorbit despre importanța spartachiadelor, prin intermediul cărora se promovează modul de viață sănătos, se coalescează sindicatele și colegii socializează, fac schimb de opinii.

Iată rezultatele finale ale Spartachiadei a 35-a a Federației Sindicale „Sănătatea”, clasamentul general la probele din concurs.

Volei (femei)

I – Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

II – Asociația Farmaciștilor din Republica Moldova

III – mun. Chișinău

Volei (bărbați)

I – mun. Chișinău

II – or. Comrat

III – mun. Bălți

Minifotbal

I – USMF „Nicolae Testemițanu”

II – Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”

III – mun. Bălți

Tenis de masă (femei)

I – Railean Angela – r. Orhei

II – Boicu Tatiana – r. Basarabeasca

III – Soroceanu Octeabrina – mun. Bălți

Tenis de masă (bărbați)

I – Uzun Nicolai – Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească

II – Radu Gheorghe – r. Strășeni

III – Șarapanovschi Iurie – Institutul Mamei și Copilului

Șah (femei)

I – Rotaru Valentina – USMF „Nicolae Testemițanu”

II – Nadbailova Tatiana – mun. Bălți

III – Bulgac Maria – Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”

Șah (bărbați)

I – Rudic Ciprian – USMF „Nicolae Testemițanu”

II – Harbuz Traian – Institutul Oncologic

III – Glinca Daniil – Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”

Joc de dame (femei)

I – Odajiu Ada – r. Soroca

II – Sahanovscaia Lilia – Spitalul Clinic de Psihiatrie

III – Ciocan Ludmila – Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”

Joc de dame (bărbați)

I – Pogorevici Anatolie – r. Soroca

II – Banaru Mihai – Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”

III – Gonța Gheorghe – r. Nisporeni

Darts (femei)

I – Macagonova Olga – USMF „N. Testemițanu”

II – Panțir Alexandra – Dispensarul Republican de Narcologie

III – Toderăș Ala – r. Soroca

Darts (bărbați)

I – Cernei Constantin – mun. Bălți

II – Iachimovschi Ion – r. Nisporeni

III – Bojonca Alexei – USMF „N. Testemițanu”

Cursa olimpică (femei)

I – Paladi Anna-Maria – Institutul de Medicină Urgentă

II – Clipca Natalia – Asociația Farmaciștilor din Republica Moldova

III – Pavelescu Lilia – mun. Chișinău

Cursa olimpică (bărbați)

I – Noroc Iurie – Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”

II – Ceban Dumitru – Institutul Mamei și Copilului

III – Romanov Roman – Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească

Cel mai bun portar

– Curuliuc Cristian – mun. Bălți

Cel mai bun atacant

– Arlet Vasile – USMF „N. Testemițanu”

Cel mai bun jucător volei (femei)

– Ciaglei Inga – USMF „N. Testemițanu”

Cel mai bun jucător volei (bărbați)

– Odgon Vasile – mun. Chișinău

Natalia HADĂRCĂ

Eveniment cultural

Ediția a VIII-a Reuniunii teatrelor naționale românești se desfășoară la Chișinău

Cea de-a VIII-a ediție a Reuniunii teatrelor naționale românești se desfășoară la Chișinău, în perioada 14-25 septembrie. Cu genericul „Atât de aproape”, ediția 2023 a festivalului reunește teatre din România și Republica Moldova și are un invitat special: Teatrul Național „Ivan Franko” din Kiev.

Scopul evenimentului este de a coaliza oamenii din Republica Moldova și din România în jurul unei platforme culturale românești de creativitate, transmițând un mesaj de speranță și încredere în valorile lumii libere și democratice.

La conferința consacrată reuniunii a participat și ministrul Culturii, Sergiu Prodan, care a menționat că această ediție este una extinsă și vine cu mai multe inovații, printre care spectacole radiofonice și în aer liber. „Cu fiecare an reuniunea a crescut și acum nu mai încap în limitele preconizate inițial, fapt ce ne bucură. În acest an vom avea mai multe spectacole radiofonice, dar și spectacole în aer liber”, a spus ministrul.

Genericul ediției din acest an a Reuniunii este „Atât de aproape” și poate fi asociat cu mai multe

realități care traversează acum Republica Moldova, a spus directorul Teatrului Național „Mihai Eminescu”, Petru Hadârcă.

„Trofeul Reuniunii Teatrelor Naționale Românești „Atât de aproape” – atât de aproape suntem de Uniunea Europeană, atât de aproape suntem de țara mamă, de București, atât de aproape suntem și de un război aici alături de noi și, grație scutului pe care îl avem din partea ucrainenilor, noi putem să realizăm, să ne bucurăm de teatru în aceste două săptămâni”, a menționat Petru Hadârcă.

Temp de o săptămână se va desfășura o prezentare a unui portofoliu de 11 spectacole din repertoriul curent al Teatrului Național „Mihai Eminescu” pentru curatori de festivaluri teatrale internaționale, pentru critici, jurnaliști și specialiști în domeniul artelor spectacolelor din România, Italia, Israel, Spania, Suedia.

Regalul teatral al celor opt teatre din România incluse în programul Reuniunii a început cu spectacolul „Seaside stories”. Teatrele Naționale din România au venit cu 14 spectacole. O parte din ele au fost prezentate pe scena Teatrului Național „Mihai Eminescu”, reușind să culegă aplauzele iubitorilor de teatru.

De asemenea, iubitorii de teatru au putut viziona și spectacole ale teatrelor din RM – Teatrul „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Cahul, Teatrul Național „Eugène Ionesco”, Teatrul Național „Satiricus I.L.Caragiale”, Teatrul Republican „Lucaefărul”, Teatrul „Alexei Mateevici” și Teatrul Fără Nume.

Secțiunea Teatrului Radiofonic propune șapte spectacole, producții ale Teatrului Național Radiofonic din București – Radio România.

Pentru prima dată, în programul reuniunii este inclus genul de teatru stradal, în aer liber, cu reprezentări de spectacole non-verbale, care sunt prezentate în scuarul Teatrului Național „Mihai Eminescu”.

În ediția din acest an o prezentă aparte este expoziția de carte cu operele lui Shakespeare, dedicată celor 400 de ani de la apariția primelor opere complete în ediția First Folio, din colecția lui Emil Boroghini.

Premiul ediției curente pe care îl va primi fiecare teatru național participant este o sculptură ce reprezintă o inimă, creație semnată de artistul Ion Zderciuc.

Pentru al treilea an consecutiv, Reuniunea Teatrelor Naționale Românești la Chișinău se desfășoară sub patronajul președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, și președintelui României, Klaus Iohannis.

Festivalul este organizat de Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău în colaborare cu Institutul Cultural Român prin reprezentanța sa la Chișinău, Ministerul Culturii din România, Ministerul Culturii din Republica Moldova și Biroul de Cooperare al Elveției în Republica Moldova.

Cor. VP

Sport

Invitația oficială de participare la Jocurile Olimpice a ajuns la Chișinău

Comitetul Național Olimpic și Sportiv din Republica Moldova a primit invitația oficială de participare la Jocurile Olimpice de la Paris. Deocamdată, doar cinci sportivi au obținut calificarea la competiția programată anul viitor.

„La fiecare ediție, fie că este cea de vară sau cea de iarnă, Comitetul Olimpic primește invitația de participare. Este clar că am dat curs, nici nu poate fi altă discuție”, a menționat Nicolae Juravski, președintele Comitetului Olimpic și Sportiv din Republica Moldova. Invitația oficială este o tradiție și un element de protocol la Jocurile Olimpice, notează noi.md.

Forurile de profil ale tuturor statelor primesc acest document simbolic, care este semnat de președintele Comitetului Internațional, Thomas Bach, cu aproape un an înainte de startul marelui eveniment. Arcașul Dan Olaru, canoistul Serghei Tarnovschi, Daniela Cociu și Măria Olărașu sunt sportivii din Republica Moldova care au obținut deja biletul de calificare la Olimpiada de la Paris.

Anastasia Nichita s-a calificat la Jocurile Olimpice

Anastasia Nichita a devenit prima reprezentantă a Republicii Moldova, calificată la proba de lupte, la Jocurile Olimpice de vară de la Paris din anul viitor.

Sportiva noastră s-a calificat în finala mare a categoriei de greutate de până la 57 kg, după ce a trecut în semifinalele Campionatelor Mondiale de lupte de turcoaica Elvira Kamaloglu.

Anul acesta, Anastasia Nichita a devenit și campioană europeană la seniori.

LABORATORUL CONTROLUL FACTORILOR DE RISC

al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, acreditat de către Centrul Național de Acreditare MOLDAC, acordă servicii de măsurare și evaluare, în mediu ocupațional și ambiant, a următorilor factori fizici:

- parametrii microclimatului;
- câmpul electromagnetic;
- iluminatul;
- zgomotul;
- vibrația.

Tel.: 022-266-564
Mob: +373 691 200 26
sergiu.iurcu@cnsm.md
www.sindicat.md
MD 2012, 31 August 1989, 129,
Chișinău, Republica Moldova

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 106460040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poartă fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022286543

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 022286543

Contabil-șef:
Svetlana BĂLAN

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA
Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Stresian;
Nadejda Lavric;
Angela Olean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tiper Grup" SRL
str. Fereedului 4, mun. Chișinău. Com.: 753

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.